

เวทีเสวนา

การขับเคลื่อน BCG สู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยหลังภาวะปกติใหม่ (next normal)

โดย หน่วยปฏิบัติการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อน BCG สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน และสถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักการและเหตุผล

BCG นับเป็นแนวทางสำคัญของการก้าวไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบใหม่ ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและวิสัยทัศน์ Thailand 4.0 โดยแนวทาง BCG เป็นการผสมผสานกับหลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของสหประชาชาติอย่างน้อย 5 เป้าหมาย ได้แก่ การผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การอนุรักษ์ความหลากหลาย ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และการลดความเหลื่อมล้ำ โดย BCG ประกอบด้วยเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio-economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green economy) แนวทางดังกล่าวเป็นการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและวัตถุดิบธรรมชาติ มุ่งเน้นกระบวนการแปรสภาพเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ตลอดจนให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อาจกล่าวได้ว่า BCG เป็นกลไกที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเทศไทยอย่างทั่วถึง สามารถกระจายโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการตอบสนองต่อปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในหลายมิติ

อย่างไรก็ดี ในช่วงเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยได้เผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อ การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต เกิดความเสี่ยงด้านสุขภาพและระบบสาธารณสุขที่ไม่คงที่แล้ว ยังส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจทั่วทั้งประเทศ ตลอดจนปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ตามมาอย่างนับไม่ถ้วน เพื่อรับมือกับปัญหาดังกล่าวจึงมีการวางแนวทางเพื่อปรับตัวกับ ภาวะปกติแบบใหม่ (New Normal) ซึ่งผู้คนต้องใช้ชีวิตในรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิม ไม่ว่าจะเป็นการสวมหน้ากากอนามัย ล้างมือ หรือการเว้นระยะห่างทางสังคม เช่นเดียวกับการปรับเปลี่ยนวิถีการบริโภค การอยู่อาศัย และการประกอบอาชีพที่แตกต่างไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง

จากประสบการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสดังกล่าว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการทบทวนและวิเคราะห์ถึงการขับเคลื่อน BCG ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และยังเป็นหนึ่งในแนวทางสำคัญที่สามารถช่วยฟื้นฟูประเทศหลังวิกฤตการณ์ในครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงกลางปี 2564 สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ของประเทศไทย ยังคงอยู่ในภาวะวิกฤต จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องวางแผนทั้งการรับมือและการปรับตัวเพื่อสอดคล้องกับการดำรงชีวิตใหม่ด้วย BCG ซึ่งเป็นการเปลี่ยนมุมมองจาก ภาวะปกติแบบใหม่ (New Normal) โดยก้าวเข้าสู่ ภาวะหลังปกติใหม่ (next normal) คือ

แนวทางที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตหลังการระบาดของไวรัส อาทิ รูปแบบเศรษฐกิจที่เน้นการพึ่งพาตนเอง การสร้างความเข้มแข็งจากภายในประเทศและเติบโตอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาประเทศโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ตลอดจนลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติลง และเน้นระบบการจัดการขยะและของเสียให้น้อยที่สุด

หน่วยปฏิบัติการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อน BCG สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน และสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดเวทีเสวนา “การขับเคลื่อน BCG สู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยหลังภาวะหลังปกติใหม่ (Next Normal)” ขึ้น เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และแนวทางขับเคลื่อน BCG และมุ่งให้เกิดการเผยแพร่ข้อมูลที่เหมาะสมสู่สังคมและผู้เกี่ยวข้องในวงกว้าง ตลอดจนการร่วมหารือถึงทิศทางและกลไกในการขับเคลื่อน BCG สู่ภาคการปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับภาวะหลังปกติใหม่ (Next Normal) ที่กำลังจะเกิดขึ้นภายหลังจากสถานการณ์แพร่ระบาดไวรัสของโควิด-19

ผู้ร่วมเวทีเสวนา

ภาคเช้า

1. ดร.ขวัญฤดี โชติชนาทวีวงศ์ ผู้อำนวยการศูนย์ยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อม สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
2. ดร.วิจารณ์ สีมาฉายา ผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
3. ศ.ดร.วิสาขา ภูจินดา คณบดีคณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
4. ดร.สุจิตรา วาสนาดำรงดี นักวิจัย สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. คุณคงศักดิ์ พานิช กรรมการผู้อำนวยการฝ่ายผลิต บริษัทยูนิลีเวอร์ไทย เทรดิง จำกัด

ภาคบ่าย

1. ดร.ศรวณีย์ สิงห์ทอง ผู้เชี่ยวชาญนโยบาย กลุ่มยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
2. ดร.ยศวีร์ ฮอร์วัง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร.พิชาวีร์ เอี่ยมสำอางค์ นักวิจัย สถาบันวิจัยพลังงาน
4. ดร.บัวหลวง ฝ่ายเยื่อ นักวิจัย สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
5. ดร.วิไลลักษณ์ นิยมมณีนรัตน์ นักวิจัย สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม

วัตถุประสงค์

1. ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับข้อมูลการวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางในการขับเคลื่อน BCG ของประเทศไทย กับภาวะหลังปกติใหม่ (Next Normal) ภายหลังจากสถานการณ์แพร่ระบาดไวรัสของโควิด-19
2. ผู้เข้าประชุมได้แลกเปลี่ยนความเห็นถึงแนวทางและกลไกการขับเคลื่อน BCG ของประเทศไทย กับภาวะหลังปกติใหม่ (Next Normal) ภายหลังจากสถานการณ์แพร่ระบาดไวรัสของโควิด-19 รวมถึงการเสนอแนวทางทั้งโอกาสและความท้าทายในการไปถึงเป้าหมายในอนาคต
3. พัฒนาร่วมมือในด้านวิชาการ และพัฒนาหัวข้อการวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลความรู้และข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมเสวนา จะช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนทั่วไปและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับทิศทางและกลไกในการขับเคลื่อน BCG สู่ภาคการปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับภาวะหลังปกติใหม่ (Next Normal)ที่กำลังจะเกิดขึ้นภายหลังจากสถานการณ์แพร่ระบาดไวรัสของโควิด-19 ทั้งนี้ข้อมูลความรู้ดังกล่าวจะนำไปสู่การพัฒนาฐานข้อมูลความรู้เกี่ยวกับ BCG ที่ถูกต้องให้กับสังคมไทย รวมถึงการนำประเด็นที่เป็นช่องว่างและความท้าทาย จัดทำเป็นโจทย์งานวิจัยอันเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อน BCG ของหน่วยงานต่อไป

กำหนดการประชุม
 “การขับเคลื่อน BCG สู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยหลังภาวะหลังปกติใหม่ (Next Normal)”
 วันจันทร์ที่ 6 กันยายน 2564 เวลา 09.00 -16.00 น.
 การประชุมผ่านระบบ ZOOM (Live)

ช่วงเช้า	เวทีเสวนา
09.00 - 09.10 น.	กล่าวเปิดงาน โดย รศ.ดร.นฤมล อรุณโนทัย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
09.10 - 09.20 น.	กล่าวต้อนรับ และแนะนำหน่วยปฏิบัติการวิจัย โดย ดร.พรพจน์ ศรีตัน หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการวิจัยการขับเคลื่อน BCG สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
09.20 - 09.40 น.	หัวข้อ “เศรษฐกิจชีวภาพ: การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ภายใต้การระบาดของไวรัสโควิด-19” โดย ดร.ขวัญฤดี โชติชนาทวิวงศ์ ผู้อำนวยการศูนย์ยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อม สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
09.40 - 10.00 น.	หัวข้อ “ทิศทางอนาคตท่องเที่ยวไทย หลังโควิด-19” โดย ศ.ดร.วิสาขา ภูจินดา คณบดี คณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
10.00 - 10.20 น.	ผู้เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดำเนินรายการโดย ดร.พิชญา สุรพลชัย นักวิจัยประจำหน่วยปฏิบัติการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อน BCG
10.20 - 10.40 น.	หัวข้อ “เศรษฐกิจหมุนเวียน: นวัตกรรมจัดการขยะและของเสียอย่างยั่งยืน ภายใต้การระบาดของไวรัสโควิด-19” โดย ดร.สุจิตรา วาสนาดำรงดี นักวิจัย สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10.40 - 11.00 น.	หัวข้อ "มองโลก มองไทย การขับเคลื่อนประชาคมวิจัย ภายหลังโควิด-19" โดย ดร.วิจารณ์ สิมายา ผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
11.00 - 11.20 น.	หัวข้อ “เศรษฐกิจสีเขียว: โมเดลการดำเนินธุรกิจสู่ความยั่งยืน หลังโควิด-19” โดย คุณคงศักดิ์ พานิช กรรมการผู้อำนวยการฝ่ายผลิต บริษัทยูนิลีเวอร์ไทย เทรดิง จำกัด
11.20 -11.50 น.	ผู้เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดำเนินรายการโดย ดร.พิชญา สุรพลชัย นักวิจัยประจำหน่วยปฏิบัติการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อน BCG
11.50 - 12.00 น.	กล่าวปิดงาน และสรุปมุมมองการขับเคลื่อน BCG กับภาวะหลังปกติใหม่ (next normal) โดย ดร.พรพจน์ ศรีตัน หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อน BCG สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

.....

กำหนดการประชุม
 “การขับเคลื่อน BCG สู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยหลังภาวะหลังปกติใหม่ (Next Normal)”
 วันจันทร์ที่ 6 กันยายน 2564 เวลา 09.00 -16.00 น.
 การประชุมผ่านระบบ ZOOM (ไม่ Live)

ช่วงบ่าย	การนำเสนองานวิจัยภายใต้กรอบการขับเคลื่อน BCG
13.00 น.	ผู้ดำเนินรายการ โดย ดร.ยศวดี ฮะวังจู นักวิจัย สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ ผู้ดำเนินการอภิปราย (Discussant) โดย ดร.ศรวณีย์ สิงห์ทอง ผู้เชี่ยวชาญนโยบาย กลุ่มยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
13.00 – 13.35 น.	หัวข้อ “นวัตกรรมเพื่อสังคมกับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืน” โดย พิชญญา วิฑูรกิจจ่า และธิดาศิลป์ เปลี่ยนละออ ผู้ช่วยนักวิจัยหน่วยปฏิบัติการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อน BCG สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
13.35 – 14.10 น.	หัวข้อ “การขับเคลื่อนเมืองสู่การเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมน่าอยู่คู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ: มิติสังคม” โดย ดร.อเนกพล เกื้อมา นักวิจัย สถาบันวิจัยสังคม
14.10 – 14.45 น.	หัวข้อ “การสร้างเศรษฐกิจสีเขียวจากวัฒนธรรมฐานราก : กรณีศึกษาหมอนไหม” โดย ดร.พิชญญา สุรพลชัย นักวิจัย สถาบันวิจัยสังคม
14.45 – 15.20 น.	หัวข้อ “การขับเคลื่อนเทคโนโลยีเพื่อความมั่นคงบนฐานทรัพยากรธรรมชาติ : การเพิ่มมูลค่าขยะรีไซเคิลมูลค่าต่ำด้วยเทคโนโลยีไฟโรไลซิส” โดย ดร.พิชาวีร์ เอี่ยมสำอางค์ นักวิจัย สถาบันวิจัยพลังงาน
15.20 – 15.55 น.	หัวข้อ “การพัฒนาสู่การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ: กรณีศึกษาการจัดการขยะในถนนคนเดินภาคช่วงเมือง จังหวัดน่าน” โดย ดร.บัวหลวง ฝ่ายเยื่อ และ ดร.วิไลลักษณ์ นิยมมณีรัตน์ นักวิจัย สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
15.55 – 16.00 น.	สรุปประเด็นและปิดงานประชุม โดย ดร.พรพจน์ ศรีตัน หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อน BCG สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

***หมายเหตุ: กำหนดการและรายละเอียดการประชุมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม